

REZULTATI JANUARSKEGA ŠTETJA VODNIH PTIC LETA 2016 V SLOVENIJI

Results of the January 2016 waterbird census in Slovenia

LUKA BOŽIČ

DOPPS – Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Kamenškova 18, SI–2000 Maribor, Slovenija, e-mail: luka.bozic@dopps.si

Januarsko štetje vodnih ptic (IWC) poteka v Sloveniji od leta 1988, leta 1997 pa je bilo prvič zastavljeno kot celosten, koordiniran in standardiziran popis vodnih ptic na ozemlju celotne Slovenije (ŠTUMBERGER 1997). Od takrat naprej štetje pokriva vse večje reke, Obalo in večino pomembnejših stoječih vodnih teles v državi (ŠTUMBERGER 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2005, BOŽIČ 2005, 2006, 2007, 2008A, 2008B, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015). K temu sta pripomogla predvsem dobra organizacija in veliko število sodelujočih prostovoljnih popisovalcev. V poročilu so predstavljeni rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2016, ki je v podobnem obsegu potekalo že dvajsetič zapored.

Leta 2016 smo vodne ptice šteli 16. in 17. januarja. Organizacija, potek, uporabljena metoda štetja in popisni obrazci so bili takšni kot leta 1997 (ŠTUMBERGER 1997). Pri obdelavi in predstavitvi rezultatov smo upoštevali tudi nekatere podatke, zbrane zunaj organiziranega štetja, vendar največ do sedem dni pred ali po koncu tedna, predvidenega za štetje. Kormorane *Phalacrocorax carbo* smo na števni območjih Mure, Drave in Savinje sistematično posebej šteli na znanih in domnevnih skupinskih prenočiščih, prav tako velike žagarje *Mergus merganser* na števni območjih Drave in Savinje. Na skupinskih prenočiščih smo šteli tudi pritlikave kormorane *P. pygmeus*, zvonce *Bucephala clangula* in galebe Laridae na števni območju Drave. Mokože *Rallus aquaticus* smo na ptujskih studenčnicah in potoku Črnc (Murska ravan) sočasno s štetjem drugih vodnih ptic popisali s pomočjo predvajanja posnetka oglašanja. Metoda je podrobneje opisana v BOŽIČ (2002). V štetje so bile tako kot vsako leto vključene vrste iz naslednjih skupin ptic: plovci Anatidae, slapniki Gaviidae, kormorani Phalacrocoracidae, čaplje Ardeidae, štoklje Ciconiidae, plamenci Phoenicopteridae, ponirki Podicipedidae, turalice Rallidae, pobrezniki Charadriiformes ter belorepec *Haliaeetus albicilla*, javi lunj *Circus aeruginosus*, močvirska uharica *Asio*

flammeus, vodomec *Alcedo atthis* in povodni kos *Cinclus cinclus*.

Januar 2016 je bil nadpovprečno topel. V večjem delu države je bil 1 do 2 °C toplejši kot običajno, v osrednji Sloveniji ter na skrajnem zahodu in severovzhodu nekoliko manj (do 1 °C), na skrajnem jugovzhodu pa je odklon presegal 2 °C. Prav s koncem tedna, ko je potekalo štetje, se je začelo eno od dveh nekaj dni trajajočih obdobij hladnejšega vremena, ko so bile temperature nižje od dolgoletnega povprečja. Januarja je bilo dolgoletno povprečje padavin preseženo v večjem delu države, pri čemer je količina padavin v zahodni polovici države presežala 150 %, v delu alpskega sveta pa 200 % dolgoletnega povprečja. Velika večina padavin je v obliki dežja padla v prvi polovici meseca, zlasti v dneh od 9. do 11. 1. Tudi december 2015 je bil povsod domala vseskozi toplejši kot običajno, odkloni od dolgoletnega povprečja so bili večinoma 1 do 3 °C, v zahodnem delu Slovenije pa 3 do 5 °C. December je bil skoraj povsem brez padavin, v pretežnem delu države so zabeležili le 0 ali 1 % dolgoletnega povprečja (CEGNAR 2015, 2016). Pretoki rek so bili januarja v celoti gledano povprečni, sredi meseca pa so reke narasle v večjem delu države. December je bil zelo sušen, z nekajkrat manjšimi pretoki od običajnih (STROJAN 2015, 2016). V času štetja so bili naši kraji v območju visokega zračnega tlaka. V zahodni Sloveniji je v soboto prevladovalo sončno vreme, v vzhodni polovici Slovenije pa je bilo spremenljivo oblačno. Popoldne so nastale krajevne snežne plohe. Najnižje dnevne temperature so bile povsod pod lediščem, najvišje dnevne pa od 0 do 4, na Primorskem do 9 °C (MARKOŠEK 2016). Pretoki večine rek v Posočju in porečju Save so bili med štetjem povečani, deli Save Dolinke pa so bili suhi.

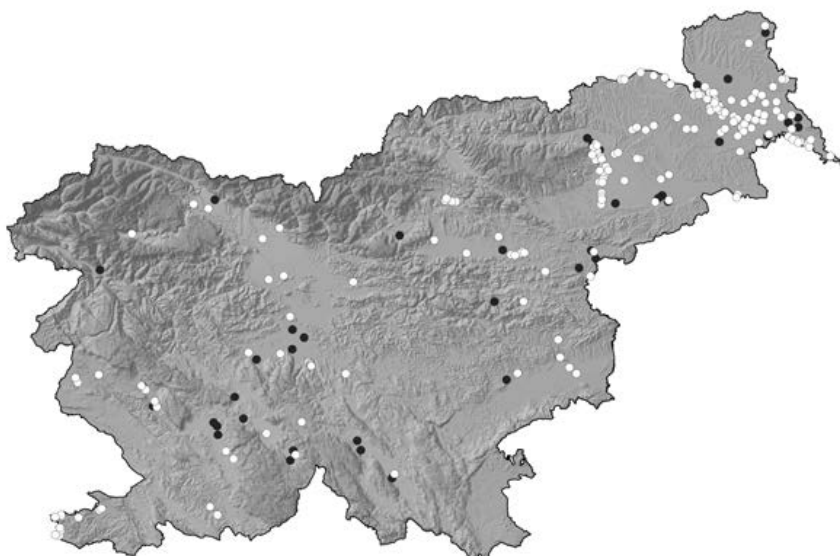
V času štetja so bili zaledeneli krajsi deli rek Ledave, alpske in panonske Drave, Pesnice, zgornje Save, Ljubljani in Krke (do 1/2). Od rečnih akumulacij so bilo delno zaledeneli Ledavsko (3/4), Gajševsko (1/4), Dravograjsko jezero (1/4) in Perniško jezero (3/4) ter Pristava (3/4). Delno so bila zaledenela tudi nekatera stoječa vodna telesa na števni območjih Mure, Drave, Savinje ter Zgornje in Spodnje Save (1/4–3/4), redka pa v celoti. Le nekaj lokalitet je bilo zaledenelih na območju Notranjske in Primorske. Delno zaledenela so bile tudi Sečovlske soline (1/4) in vodne površine v Škocjanskem zatoku (3/4). Nekaj lokalitet je bilo brez vode.

Sodelovalo je 251 popisovalcev. Pregledali smo 421 popisnih odsekov na rekah in obalnem morju v skupni dolžini 1402,8 km (tabela 1), kar je 78,1 % celotne dolžine odsekov, vključenih v popis. Poleg tega smo pregledali tudi 223 lokalitet (180 stoječih in 43 tekočih voda) od skupno 331 (tabela 2), kar je 67,4 % vseh lokalitet, evidentiranih v bazi januarskega

Slika 1: Popisni odseki januarskega štetja vodnih ptic (IWC) na rekah in obalnem morju v Sloveniji leta 2016; črne črte označujejo popisane, bele pa nepopisane odseke.

Figure 1: Survey sections of the January 2016 waterbird census (IWC) on the rivers and coastal sea in Slovenia, with black lines denoting examined and white lines unexamined sections

Slika 2: Lokalitete, popisane med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) v Sloveniji leta 2016; beli krogi označujejo stoječe vode, temni krogi pa potoke in manjše reke.

Figure 2: Localities surveyed during the January 2016 waterbird census (IWC) in Slovenia, with white circles denoting standing waters, and dark circles designating smaller rivers and streams

štetja vodnih ptic do vključno leta 2016. Popisne odseke, pregledane v štetju leta 2016, prikazuje slika 1, razširjenost pregledanih lokalitet pa slika 2.

Skupaj smo prešteli 52.713 vodnih ptic, pripadajočih 55 vrstam. Poleg tega smo zabeležili še tri druge taksone (domača gos, domača rasa, in rumenonogi oziroma

črnomorski galeb *Larus michabellis* / *cachinnans*). Število vodnih ptic je bilo s tem večje od povprečnega (51.429) in precej večje kot v prejšnjih treh štetjih, ko ni preseglo 50.000 osebkov. Število zabeleženih vrst je bilo najmanjše po letu 2004 in eno najmanjših doslej. Tako kot običajno smo tudi leta 2016 največje število

Tabela 1: Število vseh in pregledanih popisnih odsekov na rekah in obalnem morju ter njihova skupna dolžina na posameznem števnem območju in v celotni državi med januarским štetjem vodnih ptic (IWC) leta 2016 v Sloveniji

Table 1: Number of all and surveyed sections on the rivers and coastal sea, as well as their total length in separate count areas and in the entire country during the January 2016 waterbird census (IWC) in Slovenia

Števno območje/ Count area	Št. vseh popisnih odsekov / Total no. of survey sections	Dolžina/ Length (km)	Št. pregledanih odsekov/ No. of sections surveyed	Dolžina/ Length (km)
Mura	61	220,2	58	200,3
Drava	138	374,4	129	328,3
Savinja	38	141,5	36	124,4
Zgornja Sava / Upper Sava	111	376,9	103	332,0
Spodnja Sava / Lower Sava	71	272,7	61	239,3
Kolpa	14	118,0	2	16,2
Notranjska in Primorska	39	250,9	20	119,7
Obala / Coastland	12	42,6	12	42,6
Skupaj / Total	484	1797,2	421	1402,8

Tabela 2: Število vseh in pregledanih lokalitet (stoječih voda, potokov in manjših rek) na posameznem števnem območju in v celotni državi med januarским štetjem vodnih ptic (IWC) leta 2016 v Sloveniji

Table 2: Number of all and surveyed localities (standing waters, streams and smaller rivers) in separate count areas and in the entire country during the January 2016 waterbird census (IWC) in Slovenia

Števno območje/ Count area	Št. vseh lokalitet - stoječe vode/ Total no. of localities (standing waters)	Št. vseh lokalitet - tekoče vode/ Total no. of localities (streams)	Št. pregledanih lokalitet - stoječe vode/ No. of surveyed localities (standing waters)	Št. pregledanih lokalitet - tekoče vode/ No. of surveyed localities (streams)
Mura	81	10	77	9
Drava	55	23	39	9
Savinja	19	6	15	3
Zgornja Sava/ Upper Sava	24	17	17	5
Spodnja Sava/ Lower Sava	11	10	7	4
Kolpa	1	4	1	3
Notranjska in Primorska	20	34	14	10
Obala / Coastland	13	3	10	0
Skupaj / Total	224	107	180	43

Tabela 3: Števila preštetih vodnih ptic na posameznem števnem območju in v celotni Sloveniji med januarskim štetjem vodnih ptic (IWC) leta 2015 (1 – Mura, 2 – Drava, 3 – Savinja, 4 – Zgornja Sava, 5 – Spodnja Sava, 6 – Kolpa, 7 – Notranjska in Primorska, 8 – Obala)**Table 3:** Numbers of waterbirds counted in separate count areas and in the entire Slovenia during the January 2015 waterbird census (IWC) (1 – Mura, 2 – Drava, 3 – Savinja, 4 – Upper Sava, 5 – Lower Sava, 6 – Kolpa, 7 – Notranjska & Primorska, 8 – Coastland)

Vrsta / Species	1	2	3	4	5	6	7	8	Skupaj / Total
<i>Cygnus olor</i>	655	1006	61	286	356	12	81	98	2555
<i>Anser fabalis</i>		7							7
<i>Anser albifrons</i>		31			2				33
<i>Anser anser</i>	112	336	1	1			148	2	600
domača gos / domestic goose				1					1
<i>Tadorna tadorna</i>		2			1		2	48	53
<i>Aix galericulata</i>		2					2		4
<i>Cairina moschata</i>		4	3		6		2		15
<i>Anas penelope</i>	10	209		2	9			81	311
<i>Anas strepera</i>	2	97	1	9	5			16	130
<i>Anas crecca</i>	196	514	55	72	79		26	119	1061
<i>Anas platyrhynchos</i>	4395	7238	1832	3039	2124	372	620	738	20358
<i>Anas acuta</i>		6	1			1			8
<i>Anas clypeata</i>				1				78	79
<i>Netta rufina</i>				3					3
<i>Aythya ferina</i>	6	823	21	13	30		1	8	902
<i>Aythya nyroca</i>	2	2							4
<i>Aythya fuligula</i>	2	1595	35	361	5		7		2005
<i>Aythya marila</i>		5							5
<i>Bucephala clangula</i>	1	861	3	18			9		892
<i>Mergellus albellus</i>		61					4		65
<i>Mergus serrator</i>								31	31
<i>Mergus merganser</i>	74	284	173	213	37	12	26		819
domača raca / domestic duck		1		7					8
<i>Gavia arctica</i>	1						1	23	25
<i>Phalacrocorax carbo</i>	533	839	477	266	431	7	169	159	2881
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>								89	89
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	22	1231			1				1254
<i>Egretta garzetta</i>					3		1	65	69
<i>Ardea alba</i>	209	292	19	49	76	2	140	22	809
<i>Ardea cinerea</i>	179	286	146	214	219	6	103	55	1208
<i>Phoenicopterus roseus</i>								1	1
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	45	236	4	246	224	8	29	60	852
<i>Podiceps cristatus</i>	30	57	34	28	5		6	103	263
<i>Podiceps grisegena</i>				1				6	7
<i>Podiceps nigricollis</i>		1		1	3			54	59

Nadaljevanje tabele 3 / Continuation of Table 3

Vrsta / Species	1	2	3	4	5	6	7	8	Skupaj / Total
<i>Haliaeetus albicilla</i>	3	4			1	1	1		10
<i>Circus aeruginosus</i>							1		1
<i>Rallus aquaticus</i>	20	55		1				3	79
<i>Gallinula chloropus</i>	26	22	12	16	33	3	1	8	121
<i>Fulica atra</i>	253	7156	129	483	206	15	17	613	8872
<i>Vanellus vanellus</i>								1	1
<i>Lymnocyptes minimus</i>			4						4
<i>Gallinago gallinago</i>	1	6		2	6	3	6	9	33
<i>Numenius arquata</i>								6	6
<i>Actitis hypoleucos</i>	1	1	1					8	11
<i>Tringa ochropus</i>	25	13							38
<i>Tringa nebularia</i>								6	6
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>		1227		11	6		3	1716	2963
<i>Larus melanocephalus</i>								9	9
<i>Larus canus</i>		310		6					316
<i>Larus argentatus</i>		1							1
<i>Larus michahellis</i>		55		7			522	1078	1662
<i>Larus cachinnans</i>		343							343
<i>Larus michahellis / cachinnans</i>	2	17		17	12				48
<i>Sterna sandvicensis</i>								31	31
<i>Alcedo atthis</i>	20	16	16	27	30	1	5	19	134
<i>Cinclus cinclus</i>	6	40	51	312	26		123		558
Skupaj / Total	6831	25292	3079	5713	3936	443	2056	5363	52713

vodnih ptic prešteli na števnem območju reke Drave, in sicer 25.292. To je 48,0 % vseh vodnih ptic, prešteti v Sloveniji. Večje število smo na tem območju zabeležili le v treh štetjih pred tem (leta 2007, 2008 in 2012). Med največjimi doslej je bilo tudi število vodnih ptic na območju Mure (več v letih 2011 in 2012), večje od povprečnega pa še na območju Savinje. Število vodnih ptic je bilo blizu povprečnemu na Spodnji Savi. Za števna območja v zahodni polovici Slovenije in Kolpo so značilna občutno manjša števila vodnih ptic od povprečnega. Na števnem območju Obale je bilo vodnih ptic najmanj doslej. Vzroke lahko iščemo v slabši pregledanosti nekaterih delov (Primorska), večinoma pa v neugodnih razmerah za ptice (zaledenelost in

visoka gladina obalnih mokrišč, narasle reke). Tako kot v večini štetij doslej tudi leta 2016 števila 10.000 prešteti vodnih ptic nismo presegli na nobenem drugem števnem območju.

Mlakarica *Anas platyrhynchos* je bila leta 2016, tako kot med vsemi štetji doslej, daleč najštevilnejša vrsta (20.358 os., 38,6 % vseh vodnih ptic). Po številu prešteti osebkov sledijo liska *Fulica atra* (8872 os., 16,8 % vseh vodnih ptic), rečni galeb *Chroicocephalus ridibundus* (2963 os., 5,6 % vseh vodnih ptic), kormoran (2881 os., 5,5 % vseh vodnih ptic) in labod grbec *Cygnus olor* (2555 os., 4,8 % vseh vodnih ptic). Prvih sedem najštevilnejših vrst je enakih kot v štetju leta 2015. Število 1000 prešteti osebkov so

leta 2016 presegli še čopasta črnica *Aythya fuligula*, rumenonogi galeb *Larus michabellis*, pritlikavi kormoran *Phalacrocorax pygmeus*, siva čaplja *Ardea cinerea* in krehelj *An. crecca*. Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2016 po shemi razdelitve na osem števnih območij (BOŽIČ 2007, 2008A, 2008B, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015) so predstavljeni v tabeli 3. V dodatku 1 so števna območja podrobneje razčlenjena na posamezne reke in manjša območja z večjim številom lokalitet, kot so poplavne ravnice, doline, ravnine ipd.

Leta 2016 ni bila ugotovljena nova vrsta za januarsko štetje vodnih ptic. Od redkejših vrst smo popisali plamenca *Phoenicopterus roseus* (Sečoveljske soline; tretje opazovanje v januarskem štetju vodnih ptic, vsa so s te lokacije), rjavega lunja *Circus aeruginosus* (Cerkniško jezero; drugo opazovanje v januarskem štetju vodnih ptic) in pukleža *Lymnocyptes minimus* (Teharsko jezero; tretje opazovanje v januarskem štetju vodnih ptic, prvič več kot en osebek). Plamenec je redka vrsta na nacionalnem nivoju, za katero je bilo do leta 2016 v Sloveniji znanih 13 opazovanj (HANŽEL 2015, 2016). Leta 2016 smo prešteli največ labodov grbcev *Cygnus olor*, sivih gosi *Anser anser*, velikih žagarjev *Mergus merganser* in pritlikavih kormoranov v okviru januarskih štetij vodnih ptic doslej. Razen tega je bilo izmed vrst, ki se pojavljajo redno, konopnic *An. strepera* in lisk več le med štetjem leta 2008, rjavovratih ponirkov *Podiceps grisegena* pa leta 1997. Med največjimi doslej so bila tudi števila prešteti duplinskih kozark *Tadorna tadorna* (večje le v letih 2011 in 2014), velikih belih čapelj *Ardea alba* (večje le dvakrat pred 2016), čopastih črnice (večje le trikrat pred 2016, nazadnje leta 2005), belorepcev (večje samo leta 2004, enako 2012), mokožev (večje le v letih 2000 in 2001) in vodomcev (večje le v letih 2008 in 2012, enako 2001). Najmanjšega števila v dvajsetih letih januarskih štetij vodnih ptic nismo leta 2016 zabeležili pri nobeni vrsti. Števila naslednjih vrst so bila med najmanjšimi doslej: kreheljcev *Anas crecca* (manjše le leta 2004), srednjih žagarjev *Mergus serrator* (manjše le v letih 2012 in 2015), polarnih slapnikov *Gavia arctica* (manjše le v letih 2004 in 2015), zelenonogih tukalic *Gallinula chloropus* (manjše le v letih 1997, 1998 in 2013), prib *Vanellus vanellus* (manj le v letih 2013 in 2015, ko sploh ni bila zabeležena) in rečnih galebcev (manjše le v letih 1998 in 2005). Šele drugič doslej v štetju ni bil zabeležen rdečegrlji slapnik *G. stellata*, tretjič pa spremenljivi prodnik *Calidris alpina*. Po dveletni odsotnosti je bila v manjšem številu ponovno zabeležena njivska gos *Anser fabalis*. Število osebkov v naravo vnesenih vrst oziroma taksonov, ki izhajajo iz ujetništva, je bilo manjše kot zadnjih nekaj let (skupaj le 28 os.).

Pri vseh vrstah z največjimi doslej zabeleženimi števili in tudi nekaterih z velikimi števili (konopnica, duplinska kozarka, velika bela čaplja) so ta nadaljevanje dolgoročnih pozitivnih trendov njihovih januarskih populacij v Sloveniji (BOŽIČ 2014, 2015), ki so verjetno večinoma posledica recentnega povečanja širših regionalnih biogeografskih populacij (WETLANDS INTERNATIONAL 2016). Po delu prezimujoče regionalne populacije pri nas trenutno največ pozornosti zbuja pritlikavi kormoran s 4,3 % črnomoško-mediteranske populacije (ocenjena na 23.000–37.000 os.; mejna vrednost 1 % za opredeljevanje IBA za vrsto je postavljena pri 290 os.) (WETLANDS INTERNATIONAL 2016). Pri velikem žagarju bi utegnil ta odstotek biti še večji (1 % alpske gnezdeče populacije je bil nazadnje ocenjen na 35 os.), čeprav izvor prezimujočih osebkov ni znan. Možno je, da vsaj del žagarjev, prezimujočih v Sloveniji, pripada veliko številnejši (1 % pomeni 2700 os.) severozahodni in srednjeevropski populaciji, zlasti na območjih, kjer vrsta ne gnezdi oz. gnezdi v majhnem številu, zimske populacije pa so relativno velike (Drava, Savinja). V Švici so z obročkanjem potrdili sočasno pojavljanje osebkov iz obeh omenjenih populacij na istih lokacijah v zimskem času (KELLER 2009).

Zaradi termina leta 2016 na vodnih telesih po Sloveniji med štetjem ni bilo lova. Lov na hrvaški strani reke je motil štetje vodnih ptic na mejnih odsekih Mure in Sotle, marsikje so bile vodne ptice zaradi lova v prvi polovici januarja zelo plašne. Manjše število rac na Cerkniškem jezeru je bilo domnevno posledica lova pri Gorenjem Jezeru dan pred štetjem.

Zahvala: Vsem popisovalcem, ki so šteli vodne ptice, in lokalnim koordinatorjem gre zasluga, da smo ponovno in sistematično hkrati popisali vse pomembnejše vodne površine v Sloveniji. Brez nesebičnega truda to ne bi bilo mogoče. Vsem najlepša hvala.

Leta 2016 so v januarskem štetju vodnih ptic sodelovali: Branko Bakan, Ernest Bedič, Leon Borovnjak, Denis Cizar, Gregor Domanjko, Vinci Ferenčak, Franc Ferk, Jasmina Filipič, Igor Gajšek, Robi Gjergjek, Špela Gorički, Larisa Gregur, Robert Hauko, Darko Ipša, Lijana Jurak, Vesna Kittya, Igor Kolenko, Franc Kosi, Štefan Kutoš, Anton Lejko, Barbara Lešnjek, Darko Lorenčič, Kristjan Malačič, Pascal Marič, Vilibald Marič, Marjan Mauko, Valentina Novak, Jernej Perša, Andrej Piltaver, Mojca Plantan, Monika Podgorelec, Mojca Podletnik, Dejan Rocner, Janja Šafarič, Željko Šalamun, Tadej Törnar, Srečko Tropenauer, Velimir Turk, Rozalija Vajdič, Simon Veberič, Štefan Virag, Bernard Zanjekovič (**Mura**), Smiljan Bačani, Tilen Basle, Dominik Bombek, Dejan Bordjan, Domen Božič, Ema Božič, Luka Božič, Franc Bračko, Nina Erbida, Eva

Horvat MB, Stanko Jamnikar, Franc Janžekovič, Danilo Kerček, Jure Kočevar, Andrej Koležnik, Aleksander Koren, Rok Lobnik, Katja Logar, Mojca Logar, Urška Martinc, Vesna Pirnat, Branko Pisanec, Alen Ploj, Matjaž Premzl, Janko Rakuša, Sarah Robič, Barbara Robnik, Igor Stražišnik, Dare Šere, Robi Šiško, Aleš Tomažič, Marjan Trup, Vesna Trup, Vladka Tucovič, Miroslav Vamberger, Aleš Verlič, Iztok Vreš, Davorin Vrhovnik, Tjaša Zagoršek (**Drava**), Boštjan Deberšek, Matej Gamser, Marjan Gobec, Polona Gorišek, Eva Horvat CE, Mojmir Kosi, Suzana Kovač, Miha Kronovšek, Stanka Kronovšek, Janez Leskošek, Renata Mastnak, Jure Novak, Rafko Pintar, Boštjan Pokorny, Eva Štruc, Gabrijela Triglav Brežnik, Meta Zaluberšek (**Savinja**), Irena Bertonec, Blaž Blažič, Dejan Bordjan, Tomaž Bregant, Henrik Ciglič, Benjamin Denac, Damijan Denac, Katarina Denac, Mitja Denac, Andreja Dremelj, Dare Fekonja, Milan Gorjanc, Nataša Gorjanc, Janez Grašič, Jurij Hanžel, Jure Havliček, Meta Havliček, Nika Hrabar, Tomaž Jančar, Jernej Jorgačevski, Uroš Jorgačevski, Barbara Kaiser, Andrej Kelbič, Nejc Kelbič, Aleš Klemenčič, Lana Klemenčič, Primož Kmecl, Urša Koce, Neža Kocjan, Jerneja Kos, Jože J. Kozamernik, Žan Kuralt, Rado Legat, Marjana Mandeljc, Nace Mihelič, Bor Mihelič, Gaber Mihelič, Ruj Mihelič, Tomaž Mihelič, Matija Mlakar Medved, Sava Osole, Tinkara Pirc Marolt, Anja Pitamic, Miha Podlogar, Luka Poljanec, Nejc Poljanec, Maja Potokar, Špela Prelogar Popit, Aleksander Pritekelj, Tomaž Remžgar, Metod Rogelj, Rok Rozman, Mirko Silan, Nataša Šalaja, Anton Štular, Rudolf Tekavčič, Davorin Tome, Tone Trebar, Tomi Trilar, Katarina Prosenec Trilar, Lovro Tuljak, Marko Tuljak, Manca Velkavrh, Barbara Vidmar, Aleš Žemva, Miha Žnidaršič (**Zg. Sava**), Maja Badovinec, Gregor Bernard, Gregor Bogovič, Majda Bračička, Alenka Bradač, Adrijan Černelič, Angela Čuk, Zdravko Čuk, Ivan Esenko, Nataša Ferlinc Krašovic, Marjan Gobec, Nuša Hrga, Dijana Hršak, Andrej Hudoklin, Jože Hvala, David Kapš, Bor Klenovšek, Dušan Klenovšek, Sven Klenovšek, Sonja Kostevc, Tanja Košar, Tatjana Kotnik, Marjan Kumelj, Mojca Kunst, Peter Kunst, Joaquin Lopez Lopez, Valentina Mavrič Klenovšek, Dijana Mohar, Rudi Omahen, Hrvoje Teo Oršanič, Josip Otopal, Martina Peterlin, Barbara Ploštajner, Mateja Pompe, Irena Matjašič Podhraški, Zdravko Podhraški, Terezija Potočar Korošec, Katarina Požun Brinovec, Toni Preskar, Nejc Rabuza, Robert Rožaj, Valerija Slemenšek, Petra Šemnički, Pavel Šet, Jani Vidmar, Branimir Vodopivec, Vesna Zakonjšek, Olga Zakošek, Gašper Zalokar, Lucija Zorenč, Anja Zorko (**Sp. Sava**), Anita Golobič Prosenjak, Aleksander Kozina, Urša Koce, Marko Pezdirc, Tanja Šumrada (**Kolpa**), Klemen Berce, Marjeta Cvetko, Boštjan Čibej, Igor Dakskobler, Bojana Fajdiga, Jernej Figelj, Martin Gerlič, Ivan Kljun, Dean Kovač, Matej Kovačič, Albert Kravanja,

Zvonko Kravanja, Peter Krečič, Bogdan Lipovšek, Sonja Marušič, Brigita Mingot, Horymir Ondračka, Maja Ondračka, Polona Pagon, Slavko Polak, Miran Pregelj, Valentin Schein, Erik Šinigoj, Viljana Šiškovič, Drago Telič, Marko Trošt, Martin Završnik (**Notranjska & Primorska**), Igor Brajnik, Bojana Lipej, Bogdan Lipovšek, Borut Mozetič, Iztok Škornik, Al Vrezec, Enej Vrezec, Petra Vrh Vrezec (**Obala**).

Lokalni koordinatorji leta 2016 so bili: Željko Šalamun (**Mura**), Luka Božič (**Drava, Savinja**), Katarina Denac, Vojko Havliček, Tomaž Mihelič (**Zg. Sava**), Andrej Hudoklin, Dušan Klenovšek (**Sp. Sava**), Urša Koce (**Kolpa**), Jernej Figelj (**Notranjska in Primorska**), Borut Mozetič (**Obala**).

Summary

In 2016, the International Waterbird Census (IWC) was carried out in Slovenia on 16 and 17 Jan. Waterbirds were counted on all larger rivers, along the entire Slovenian Coastland and on most of the major standing waters in the country. During the census, in which 251 observers took part, 421 sections of the rivers and coastal sea with a total length of 1402.8 km and 223 other localities (180 standing waters and 43 streams) were surveyed. Altogether, 52,713 waterbirds of 55 species were counted. Thus, the number of waterbirds rose above the 20-year average of IWC in Slovenia (51.429), while the number of species recorded was one of the lowest so far. The highest numbers of waterbirds were counted in the Drava count area, i.e. 25,292 individuals (48.0% of all waterbirds in Slovenia). By far the most numerous species was Mallard *Anas platyrhynchos* (38.6% of all waterbirds), followed by Coot *Fulica atra* (16.8% of all waterbirds), Black-headed Gull *Chroicocephalus ridibundus* (5.6% of all waterbirds), Cormorant *Phalacrocorax carbo* (5.5% of all waterbirds) and Mute Swan *Cygnus olor* (4.9% of all waterbirds). The number of 1,000 counted individuals was also surpassed by Tufted Duck *Aythya fuligula*, Yellow-legged Gull *Larus michahellis*, Pygmy Cormorant *P. pygmeus*, Grey Heron *Ardea cinerea* and Teal *An. crecca*. Among the rarer recorded species, the Flamingo *Phoenicopterus roseus*, Jack Snipe *Lymnocyptes minimus* (both registered only for the third time during the IWC) and Marsh Harrier *Circus aeruginosus* (registered only for the second time during the IWC) deserve special mention. Numbers of the following species were the highest so far recorded during the IWC: Mute Swan, Greylag Goose *Anser anser*, Goosander *Mergus merganser* and Pygmy Cormorant. The lowest number during the IWC was not recorded for any of the species this year.

Literatura

- BOŽIČ L. (2002): Zimsko štetje mokožev *Rallus aquaticus* v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23 (110/111): 27–33.
- BOŽIČ L. (2005): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2004 in 2005 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 26 (126): 123–137.
- BOŽIČ L. (2006): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2006 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 27 (130/131): 159–169.
- BOŽIČ L. (2007): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2007 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 28 (132): 23–31.
- BOŽIČ L. (2008A): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2008 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (136): 39–49.
- BOŽIČ L. (2008B): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2009 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 29 (138/139): 169–179.
- BOŽIČ L. (2010): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2010 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 31 (145/146): 131–141.
- BOŽIČ L. (2011): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2011 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 32 (148/149): 67–77.
- BOŽIČ L. (2012): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2012 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 33 (152/153): 109–119.
- BOŽIČ L. (2013): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2013 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 34 (156/157): 93–103.
- BOŽIČ L. (2014): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2014 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 35 (160/161): 73–83.
- BOŽIČ L. (2015): Rezultati januarskega štetja vodnih ptic leta 2014 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 36 (164/165): 57–67.
- CEGNAR T. (2015): Podnebne razmere v decembru 2015. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 22 (12): 3–24.
- CEGNAR T. (2016): Podnebne razmere v januarju 2016. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 23 (1): 3–24.
- HANŽEL J. (2015): Redke vrste ptic v Sloveniji v letu 2014 – Poročilo nacionalne komisije za redkosti. – *Acrocephalus* 36 (164/165): 45–55.
- HANŽEL J. (2016): Redke vrste ptic v Sloveniji v letu 2015 – Poročilo nacionalne komisije za redkosti. – *Acrocephalus* 37 (168/169): 69–78.
- KELLER V. (2009): The Goosander *Mergus merganser* population breeding in the Alps and its connections to the rest of Europe. – *Wildfowl*, Special Issue 2: 60–73.
- MARKOŠEK J. (2016): Razvoj vremena v januarju 2016. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 23 (1): 25–30.
- STROJAN I. (2015): Pretoki rek v decembru 2015. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 22 (12): 73–76.
- STROJAN I. (2016): Pretoki rek v januarju 2016. – Naše okolje. Bilten Agencije RS za okolje 23 (1): 39–42.
- ŠTUMBERGER B. (1997): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1997 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 18 (80/81): 29–39.
- ŠTUMBERGER B. (1998): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1998 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 19 (87/88): 36–48.
- ŠTUMBERGER B. (1999): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1999 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 20 (92): 6–22.
- ŠTUMBERGER B. (2000): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2000 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 21 (102/103): 271–274.
- ŠTUMBERGER B. (2001): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2001 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 22 (108): 171–174.
- ŠTUMBERGER B. (2002): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2002 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 23 (110/111): 43–47.
- ŠTUMBERGER B. (2005): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 2003 v Sloveniji. – *Acrocephalus* 26 (125): 99–103.
- WETLANDS INTERNATIONAL (2015): Waterbird Population Estimates. – [<http://wpe.wetlands.org>], 06/01/2015.

Prispelo / Arrived: 6. 1. 2017

Sprejeto / Accepted: 18. 1. 2017

DODATEK / APPENDIX 1

Število prešteti vodnih ptic v januarjem štetju leta 2016 v Sloveniji (M – Mura, ŠČ – Ščavnica, LD – Ledava, MR – Mura razno: jezera, ribniki, gramoznice, mrtvice in potoki v Pomurju ter bližnji okolici, DA – Drava Alpe: meja z Avstrijo pri Libeličah–Selnica ob Dravi, MM – Meža in Mislinja, D – Drava: Selnica ob Dravi–meja s Hrvaško pri Središču ob Dravi, DV – Dravinja, P – Pesnica, DPP – Dravsko in Ptujsko polje: ribniki, gramoznice, kanali, potoki in polja na Dravskem in Ptujskem polju ter bližnji okolici, S – Savinja (vključuje Paka in Voglajno), SAL – Šaleška jezera: Škalsko, Velenjsko, Šoštanjsko in Gabrško jezero, SR – Savinja razno: jezera, ribniki, manjše reke in potoki na Savinjski ravni ter v bližnji okolici, ZGS – zgornja Sava: Sava Bohinjka, Sava Dolinka, Sava do Gornje Save (Kranj), vključuje Radovno, Tržiško Bistrico in Kokro, SOR – Selška Sora, Poljanska Sora in Sora, SRS – srednja Sava: Gornja Sava (Kranj)–Breg pri Litiji, KBI – Kamniška Bistrica, LB – Ljubljana, SAR – Savska ravan: jezera, gramoznice, manjše reke in potoki na Savski ravni, LBA – Ljubljansko barje: jezera, ribniki, kanali in potoki na Ljubljanskem barju, SSO – Sava soteska: Breg pri Litiji–Zidani Most, SS – spodnja Sava: Zidani Most–meja s Hrvaško, MI – Mirna, K – Krka, ST – Sotla, SSR – spodnja Sava razno: jezera, ribniki, gramoznice in potoki na Krški ravni ter bližnji okolici, KO – Kolpa, SO – Soča, I – Idrija, VI – Vipava, VID – Vipavska dolina: jezera, glinokopi in potoki v Vipavski dolini, NOT – Notranjska: notranjska kraška polja in ponikalnice, Cerkniško jezero, RE – Reka, O – Obala: slovensko obalno morje, OS – Obala soline: Sečoveljske in Strunjske soline, OZ – Obala zatok: Škocjanski zatok, OR – Obala razno: stoječe vode in smetišča v Koprskih brdih. Število vodnih ptic, ki so bile v celoti preštete na prenočiščih, je označeno s krepkim tiskom.

The number of waterbirds counted during the January 2016 waterbird census (IWC) in Slovenia (M – Mura, ŠČ – Ščavnica, LD – Ledava, MR – Mura other: lakes, fishponds, gravel pits, oxbows and streams in Pomurje and its immediate vicinity, DA – Drava Alps: from the border with Austria at Libeliče to Selnica ob Dravi, MM – Meža and Mislinja, D – Drava: from Selnica ob Dravi to the border with Croatia at Središče ob Dravi, DV – Dravinja, P – Pesnica, DPP – Dravsko polje and Ptujsko polje: fishponds, gravel pits, channels, streams and fields on Dravsko and Ptujsko poljes and in their immediate vicinity, S – Savinja (including Paka and Voglajna), SAL – Šalek Lakes: Škalsko, Velenjsko, Šoštanjsko and Gabrško Lakes, SR – Savinja other: lakes, fishponds, small rivers and streams on Savinja plain and along it, ZGS – Upper Sava: Sava Bohinjka, Sava Dolinka, Sava to Gornja Sava (Kranj); including Radovna, Tržiška Bistrica and Kokra, SOR – Selška Sora, Poljanska Sora and Sora, SRS – Middle Sava: from Gornja Sava (Kranj) to Breg pri Litiji, KBI – Kamniška Bistrica, LB – Ljubljana, SAR – lakes, gravel pits, small rivers and streams on the Sava plain, LBA – lakes, fishponds, channels and streams on Ljubljansko barje, SSO – Sava gorge: from Breg pri Litiji to Zidani Most, SS – Lower Sava: from Zidani Most to the border with Croatia, MI – Mirna, K – Krka, ST – Sotla, SSR – Lower Sava other: lakes, fishponds, gravel pits and streams on Krško plain and nearby, KO – Kolpa, SO – Soča, I – Idrija, VI – Vipava, VID – lakes, gravel pits and streams in Vipava Valley, NOT – Notranjska: karst fields and disappearing streams, Cerkniško jezero (Lake Cerknica), RE – Reka, O – Slovene coastal sea, OS – Coastal salt pans: Sečovelje and Strunjan salt pans, OZ – Škocjanski zatok, OR – other localities on the coastland: standing waters and rubbish tips in Koprška brda. The number of waterbirds counted entirely at their roosting places is denoted in bold.

Vrsta / Species	Mura					Drava						Savinja				Zgornja Sava / Upper Sava						Skupaj/ Total			
	M	ŠČ	LD	MR	Skupaj/ Total	DA	MM	D	DV	P	DPP	Skupaj/ Total	S	ŠAL	SR	Skupaj/ Total	ZG	SSOR	SRS	KBI	LB		SAR	LBA	LBA
<i>Cygnus olor</i>	34	35	181	405	655	128		767	2	7	102	1006	3	16	42	61	14	240		19	8	5		286	
<i>Anser fabalis</i>											7	7													
<i>Anser albifrons</i>											31	31													
<i>Anser anser</i>		1	110	1	112			148			8	180		1		1									1
domača gos / domestic goose																									1
<i>Tadorna tadorna</i>								1			1	2													
<i>Aix galericulata</i>								2			2														
<i>Cairina moschata</i>								4			4	3				3									
<i>Anas penelope</i>				10	10			204			5	209							1	1					2
<i>Anas strepera</i>				2	2			90			7	97	1			1			9						9
<i>Anas crecca</i>	111		10	75	196		4	466		4	40	514	39	4	12	55	11		44		2		15		72
<i>Anas platyrhynchos</i>	715	694	493	2493	4395	522	259	3804	177	291	2185	7238	1015	196	621	1832	614	98	810	287	565	150	515		3039
<i>Anas acuta</i>								6			6	1				1									
<i>Anas clypeata</i>																			1						1
<i>Netta rufina</i>																			3						3
<i>Aythya ferina</i>		1		5	6	1		733			89	823		21		21	1		12						13
<i>Aythya nyroca</i>				2	2						2	2													
<i>Aythya fuligula</i>				2	2			1573			22	1595		35		35	6		355						361
<i>Aythya marila</i>								5			5														
<i>Bucephala clangula</i>				1	1	1		860			861		3			3			18						18
<i>Mergus albellus</i>								58			3	61													
<i>Mergus serrator</i>																									
<i>Mergus merganser</i>	72	2			74	22	4	234		24		284		173		173	64	21	99	12	17				213
domača raca / domestic duck								1			1								4	3					7
<i>Gavia arctica</i>				1	1																				
<i>Phalacrocorax carbo</i>	365	60	108		533	49	5	694		91		839	367	110		477	83		167		15		1		266
<i>Phalacrocorax aristotelis</i>																									
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>		20		2	22			1231				1231													
<i>Egretta garzetta</i>																									
<i>Ardea alba</i>	44	18	32	115	209			217	6	34	35	292	4	15		19	2		15	1	9	1	21		49
<i>Ardea cinerea</i>	36	42	39	62	179	7	13	150	25	56	35	286	80	18	48	146	72	27	55	28	25	1	6		214
<i>Phoenicopterus roseus</i>																									
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	12		23	10	45	45		182			9	236	1	1	2	4	39		168		6	8			246
<i>Podiceps cristatus</i>			6	24	30			45		2	10	57	33	1		34	12		14					2	28
<i>Podiceps grisegena</i>																			1						1
<i>Podiceps nigricollis</i>								1				1									1				1
<i>Haliaeetus albicilla</i>	2			1	3			2			2	4													
<i>Circus aeruginosus</i>																									
<i>Rallus aquaticus</i>		2	2	16	20			55				55												1	1
<i>Gallinula chloropus</i>	1	2	18	5	26	2		18		1	1	22	1	11		12					13		3		16
<i>Fulica atra</i>		8	6	239	253	84		6991		2	79	7156	122	7		129	55		396		11	17	4		483
<i>Vanellus vanellus</i>																									
<i>Lymnocyptes minimus</i>															4	4									
<i>Gallinago gallinago</i>			1		1			3	2		1	6							2						2
<i>Numenius arquata</i>																									
<i>Actitis hypoleucos</i>	1				1			1				1	1			1									
<i>Tringa ochropus</i>	23			2	25			12		1		13													
<i>Tringa nebularia</i>																									
<i>Chroicocephalus ridibundus</i>						8		1219				1227					1				10				11
<i>Larus melanocephalus</i>																									
<i>Larus canus</i>								310				310							6						6
<i>Larus argentatus</i>								1				1													
<i>Larus michahellis</i>								55				55							7						7
<i>Larus cachinnans</i>								342			1	343													
<i>Larus michahellis/ cachinnans</i>	1		1		2	10					7	17					3		9		5				17
<i>Sterna sandvicensis</i>																									
<i>Alcedo atthis</i>	14	1	3	2	20			11	1	3	1	16	12		4	16	3	3	7	2	6	2	4		27
<i>Cinclus cinclus</i>	6				6	3	34			3		40	49	1	1	51	237	46	1	20	1	6	1		312
Skupaj / Total	1436	887	1032	3476	6831	882	319	20496	216	532	2847	25292	1577	572	930	3079	1218	195	2445	354	724	191	586		5713

	Notranjska & Primorska																Slovenija						
	Spodnja Sava / Lower Sava						Kolpa			Slovenija Obala / Coastland					Obala / Coastland				Skupaj vse/ Total overall				
	SSO	SS	MI	K	ST	SSR	Skupaj/ Total	KO	KOR	Skupaj/ Total	SO	I	VI	VID	NOT	RE		Skupaj/ Total		O	OS	OZ	OR
<i>C. ola</i>	23		259		74	356	12		12					2	79		81	2	86	10		98	2555
<i>A. fab.</i>																							7
<i>A. alb.</i>				2		2																	33
<i>A. ans.</i>														148			148			2		2	600
																							1
<i>T. fer.</i>	1					1									2		2		48			48	53
<i>A. gal.</i>													1		1		2						4
<i>C. mas.</i>	1				5	6							1		1		2						15
<i>A. pen.</i>			1			8			9										31	50		81	311
<i>A. str.</i>	5					5													16			16	130
<i>A. cre.</i>				3		76	79			14				4	8		26			119		119	1061
<i>A. pla.</i>	20	352	42	1090	498	122	2124	250	122	372	31	61	136	102	290		620	141	486	82	29	738	20358
<i>A. acu.</i>									1	1													8
<i>A. cly.</i>																			51	27		78	79
<i>N. ruf.</i>																							3
<i>A. fer.</i>	1					29	30							1			1			8		8	902
<i>A. ryr.</i>																							4
<i>A. ful.</i>	1					4	5				1			6		7							2005
<i>A. mar.</i>																							5
<i>B. da.</i>															9		9						892
<i>M. alb.</i>															4		4						65
<i>M. ser.</i>																			31			31	31
<i>M. mer.</i>	6	26		5			37	12		12	12	11	3			26							819
																							8
<i>G. arc.</i>															1		1	23				23	25
<i>P. car.</i>	23	155		97	143	13	431	7		7	54	2	33	17	48	15	169	115	43	1		159	2881
<i>P. avi.</i>																		89				89	89
<i>P. pyg.</i>	1						1																1254
<i>E. gar.</i>	1		2				3						1				1	7	39	18	1	65	69
<i>A. alb.</i>	6	9	52	7	2	76	1	1	2			11	4	121	4	140		19	3		22	809	
<i>A. cin.</i>	10	49	16	77	57	10	219	5	1	6	7	4	19	7	63	3	103	5	10	40		55	1208
<i>P. rus.</i>																			1			1	1
<i>T. ruf.</i>	23		195		6	224		8	8	9		2	1	17		29	2	23	35		60	852	
<i>P. cri.</i>			3		2	5							4	2		6	97	1	5		103	263	
<i>P. gri.</i>																		6				6	7
<i>P. mig.</i>			3			3												54				54	59
<i>H. alb.</i>	1						1	1		1					1		1						10
<i>C. aer.</i>															1		1						1
<i>R. aqu.</i>																				3		3	79
<i>G. chl.</i>			33			33		3	3					1		1	1		2	5		8	121
<i>F. ar.</i>	13		91		102	206		15	15			1	6	10		17		73	528	12	613	8872	
<i>V. van.</i>																				1		1	1
<i>L. min.</i>																							4
<i>G. gal.</i>			1	3	2	6		3	3			1	5			6		1	8		9	33	
<i>N. anq.</i>																		2	1	3		6	6
<i>A. hyp.</i>																			8			8	11
<i>T. ocb.</i>																							38
<i>T. neb.</i>																				6		6	6
<i>C. rid.</i>	6					6					2			1		3	1000	609	87	20	1716	2963	
<i>L. mel.</i>																		9				9	9
<i>L. can.</i>																							316
<i>L. arg.</i>																							1
<i>L. mic.</i>										2	1	9	510			522	503	183	28	364	1078	1662	
<i>L. cac.</i>																							343
<i>L. mic. / cac.</i>	12					12																	48
<i>S. san.</i>																		31				31	31
<i>A. att.</i>	2	12	4	11	1		30		1	1	1	2	1	1		5	3	15	1		19	134	
<i>C. cin.</i>	4		1	20	1		26				80	28	7	8		123						558	
	65	689	72	1945	715	450	3936	288	155	443	213	107	226	828	660	22	2056	2121	1744	1067	431	5363	52713